



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudkyní JUDr. Veronikou Křesťanovou, Dr. ve věci žalobců: a) **V.B.**, nar. xxx, bytem xxx, b) **H.N.**, nar. xxx, bytem xxx, c) **nezl. V.B.**, nar. xxx, bytem xxx, d) **H.H.**, nar. xxx, bytem xxx, e) **nezl. P.W.**, nar. xxx, bytem xxx, všichni zastoupeni obecným zmocněncem T.V., nar. xxx, bytem xxx, proti žalovanému: **Ředitelství silnic a dálnic ČR**, IČ 659 93 390, se sídlem v Praze 4, Na Pankráci 546/56, o **ochranu osobnosti**

t a k t o:

- I. Žalovaný je p o v i n e n zaplatit žalobci a) V.B. částku ve výši 40.000 Kč, žalobkyni b) H.N. částku ve výši 40.000 Kč, žalobkyni d) H.H. částku ve výši 20.000 Kč a žalobkyni e) nezletilé P.W. částku ve výši 20.000 Kč, a to vždy do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. V rozsahu žalobního návrhu, aby žalovaný byl povinen zaplatit žalobci a) V.B. částku ve výši 240.000 Kč, žalobkyni b) H.N. částku ve výši 240.000 Kč, žalobci c) nezletilému V.B. částku ve výši 200.000 Kč, žalobkyni d) H.H. částku ve výši 80.000 Kč a žalobkyni e) nezletilé P.W. částku ve výši 180.000 Kč, se žaloba z a m í á .
- III. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobci a) až e) podali u Krajského soudu v Ústí nad Labem dne 15. 7. 2013 žalobu o ochranu osobnosti. Žalobci a) až c) současně toutéž žalobou uplatnili nárok na jednorázové odškodnění ve výši 240.000 Kč podle ustanovení § 444 odst. 3 písm. a) a f) zákona č. 40/1964 Sb. (dále jen jako "obč. zák"). V rozsahu nároku na jednorázové odškodnění došlo k vyloučení k samostatnému řízení pod sp. zn. 62C 50/2013 a k předložení Vrchnímu soudu v Praze k rozhodnutí o věcné příslušnosti. Věcně a místně příslušným ve věci odškodnění je Obvodní soud pro Prahu 4, u kterého je věc od 15. 12. 2014 vedena pod sp. zn. 28C 435/2014) V rozsahu nároku na náhradu nemajetkové újmy za zásah do osobnostních práv byla věc postoupena Krajským soudem v Ústí nad Labem zdejšímu soudu jako soudu místně příslušnému. K zásahu do rodinného života žalobců došlo podle žaloby v důsledku smrti A.B., nar. xxx, jež zemřela dne xxx na následky pádu do strže vzniklé sesuvem podloží komunikace, když došlo k odlomení asfaltového povrchu komunikace. Za předmětnou část komunikace odpovídá podle žalobců žalovaný. Žalobce a) byl otcem nezl. A., snažil se budovat spokojenou zajištěnou rodinu, po jejím úmrtí prošel krizí vztah s žalobkyní b) – matkou nezl. A., které se tragická událost stále připomíná i vzhledem k tomu, že k ní došlo v blízkosti jejich bydliště. Žalobkyně b) byla ambulantně léčena tisíci prostředky a obávala se závislosti na lécích. Žalobce c) byl bratrem nezl. A., se sestrou si dobře rozuměli a byl na ni pyšný, protože byla šikovná a oblíbená. Žaloba tvrdila, že po neštěstí se následkem psychického otřesu opět projevila jeho vrozená zdravotní porucha, byl hospitalizován a rovněž se mu ve škole zhoršil prospěch. Žalobkyně d) byla babičkou nezl. A. z matčiny strany, žily spolu ve stejném domě, nezl. A. trávila hodně času s ní a s dcerou žalobkyně d) - žalobkyní e), se kterou si byly blízké věkově i povahově, vyrůstaly spolu jako sestry. Šok byl pro žalobkyni e) o to větší, že byla neštěstí přítomna a snažila s nezl. A. zachránit. Po nehodě se jí zhoršil prospěch, dodnes se vypořádává s plačtivými stavy a má poruchy koncentrace. Za zásah do práva na ochranu osobnosti žádal žalobce a) náhradu nemajetkové újmy ve výši 280.000 Kč, žalobkyně b) částku 280.000 Kč, žalobce c) částku 200.000 Kč, žalobkyně d) částku 100.000 Kč a žalobkyně e) částku 200.000 Kč.

Právní jednání podání žaloby za nezletilého žalobce c) schválil Okresní soud v Jablonci nad Nisou rozsudkem ze dne 6. 2. 2014, č.j. 30P 256/2013-20, a za nezletilou žalobkyni e) tentýž soud rozsudkem ze dne 6. 2. 2014, č.j. 30P 113/2000-45.

Žalovaný navrhnul zamítnutí žaloby. Žalovaný je sice příslušný hospodařit s předmětným pozemkem, nikdy mu však nepříslušelo vlastnické ani jiné právo ke stavbě komunikace na pozemku umístěné a žalovaný není ani organizací zřízenou ke správě účelových komunikací. Pozemek a komunikace na něm vybudovaná jsou dvěma různými věcmi, žalovaný spravuje pouze pozemek.

Ve věci se konala tři **jednání**, a to dne 2. 9. 2014 (*protokol č.l. 97-101*), 21. 10. 2014 (*protokol č.l. 130-132*) a 25. 11. 2014 (*protokol č.l. 145-146*), kdy byl i vynesena rozsudek.

Soud v řízení provedl tyto **důkazy**: výpisy z CEO ke všem žalobcům; výpis z ARES pro žalovaného ze dne 12. 11. 2013; Protokol o ohledání místa činu Policií ČR ze dne 24. 7. 2011 vč. náčrtku a fotodokumentace; Situační plán, popis a údaje z katastru; Usnesení Policie ČR ze dne 29. 9. 2011 o odložení věci; Informace žalovaného Policii ČR ze dne 8. 9. 2011; výpis z KN a výpis pořízený soudem k 1. 9. 2014; návrh na provedení záznamu ze dne 9. 11. 2001; rozhodnutí Ministerstva dopravy a spojů ze dne 28. 6. 2001; rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 11. 1. 1993, č.j. 16091/1993-232 vč. přílohy; předávací dokumentace - příloha č. 4c Správy a údržby silnic Semily ze dne 30. 9. 2001; úplné znění zřizovací listiny o zřízení

žalovaného – č.j. 268/2012-410-PRIV/2 ze dne 26. 11. 2012; rozhodnutí ministra dopravy a spojů ČR ze dne 4. 12. 1996 a zřizovací listina žalovaného ze dne 11. 12. 1996; e-mail zástupce žalobců žalovanému ze dne 4. 4. 2013 a odpověď žalovaného ze dne 26. 4. 2013; reakce zástupce žalobců ze dne 2. 5. 2013 vč. podacího lístku; prohlášení obyvatel obce Xxx; dopis Obecního úřadu Xxx ze dne 11. 11. 1992 adresovaný Správě silničního fondu; stanovisko OÚ Xxx ze dne 18. 6. 1991; vyjádření žalovaného ze dne 30. 7. 2008 Policii ČR; spis Okresního soudu v Jablonci nad Nisou sp. zn. P113/2000 v rozsahu č.l. 15, 35-37; spis Okresního soudu v Jablonci nad Nisou sp. zn. 30P 256/2013 v rozsahu č.l. 11-12, 16; výslech svědka L.M.; účastnický výslech žalobce a) V.B.; účastnický výslech žalobkyně b) H.N.; účastnický výslech žalobkyně d) H.H.; výslech svědka S.P.

Soud zamítl provedení důkazů výsledkem nezletilého žalobce c) a nezletilé žalobkyně e), jakož i výsledkem L.L., neboť pro rozhodnutí ve věci bylo jejich provedení nadbytečné a skutkový stav byl dostatečně zjištěn z ostatních provedených důkazů. Pokud jde o rozhodnutí Ministerstva dopravy na č.l. 118, tento důkazní návrh žalovaný učinil až 17. 9. 2014, tedy až po koncentraci řízení ve smyslu ustanovení § 118b o. s. ř., která nastala ke dni 16. 9. 2014, a proto k němu soud nemohl přihlížet. Soud však dodává, že i pokud by k němu přihlížel, nevedlo by to k jiným závěrům stran pasivní legitimace žalovaného. Předmětná listina totiž stanoví, že SÚS se stává dnem 1. 10. 2001 příspěvkovou organizací Libereckého kraje a soupis věcí, které přecházejí do vlastnictví kraje, má být uveden v Soupisu majetku, který však k listině nebyl přiložen.

V souladu s ustanovením § 132 o. s. ř. soud důkazy hodnotil podle své úvahy, každý důkaz jednotlivě a všechny v jejich vzájemné souvislosti, přitom pečlivě přihlížel ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Na základě provedeného dokazování zjistil soud níže popsaný **skutkový stav**. Pokud v textu nejsou zmíněny veškeré provedené důkazy, pak je to z důvodu, že je soud pro skutkový stav nepovažoval za podstatné, popř. proto, že určitou okolnost prokazují i jiné důkazy v textu zmiňované.

Mezi stranami bylo nesporné, že žalobce a) byl otcem nezl. A., žalobkyně b) její matkou, žalobce c) bratrem, žalobkyně d) babičkou a žalobkyně e) tetou z matčiny strany.

Žalovaný je příspěvkovou organizací, jedná se o ústřední vládní instituci (*výpis z ARES pro žalovaného ze dne 12. 11. 2013*). Žalovaný byl zřízen rozhodnutím ministra dopravy ze dne 4. 12. 1996 ke dni 1. 1. 1997, jeho základním účelem a předmětem činnosti je hospodaření s dálnicemi a silnicemi I. třídy, zabezpečení jejich údržby a oprav atd. Žalovaný je právnickou osobou vystupující v právních vztazích svým jménem a nesoucí odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Organizace hospodaří s majetkem svěřeným jí při jejím zřízení a s majetkem nabytým v průběhu své činnosti (*úplné znění zřizovací listiny o zřízení žalovaného – č.j. 268/2012-410-PRIV/2 ze dne 26. 11. 2012; rozhodnutí ministra dopravy a spojů ČR ze dne 4. 12. 1996 a zřizovací listina žalovaného ze dne 11. 12. 1996*).

Mezi účastníky bylo nesporné, že k tragické události, při které nezl. A. zemřela, došlo v prostoru pozemku parcelní číslo xxx, katastrální území Xxx (dále také jako "předmětná parcela"), který je ve vlastnictví České republiky a žalovanému ve vztahu k tomu pozemku přísluší právo hospodařit. Dle *výpisu z katastru nemovitostí pořízeného soudem k 1. 9. 2014* je vlastníkem předmětné parcely stát a příslušnost k hospodaření s majetkem státu má žalovaný, způsob využití předmětné parcely je silnice, druh pozemku ostatní plocha.

V místě sesuvu byla asfaltová komunikace přerušena, na břehu řeky Xxx se nacházelo kamení a opracované kvádry, které sloužily jako opěrná zeď pod komunikací. Sesuv byl kolmo hluboký 6 m. Od kraje sesuvu byla ve vzdálenosti 9,1 m na kameni krevní skvrna, na levé straně sesuvu byl podemletý asfaltový povrch o mocnosti 0,17 m, který se odlamoval a padal dolů k řece. Sesuv cesty byl trychtýřovitého tvaru, komunikace je nepravidelně široká (*Protokol o ohledání místa činu Policií ČR ze dne 24. 7. 2011 vč. náčrtku a fotodokumentace*).

Obecní úřad v Xxx vydal dne 18. 6. 1991 stanovisko k návrhu Správy a údržby silnic Semily (dále jen jako "SÚS") vyřadit část silnice III/29018 ze silniční sítě. Jeho stavební komise doporučila předání silnice jako účelové komunikace závodu xxx, který jí převážně využívá (*stanovisko OÚ Xxx ze dne 18. 6. 1991*).

Obecní úřad Xxx reagoval dopisem ze dne 11. 11. 1992 na návrh Správy silničního fondu o předání staré silnice III/29018 pod správu obce. Sdělil, že nesouhlasí s převzetím tohoto úseku komunikace, neboť jednak je v dezolátním stavu (v jednom místě je cesta stržena do údolí Xxx, most nemá místy vůbec zábradlí), jednak není využívána občany Xxx (*dopis Obecního úřadu Xxx ze dne 11. 11. 1992 adresovaný Správě silničního fondu*).

Ministerstvo dopravy vydalo dne 11. 1. 1993 rozhodnutí o změnách v silniční síti okresů Xxx a xxx. V bodě C. 5. vyřadilo ze silniční sítě v katastrálních územích Xxx a Xxx koncový úsek silnice III/29018 v délce 1,467 km, který začíná v km 5,58 (tj. vyústění ze silnice I/10 v jejím km 124,274) a končí v km 7,047. V odůvodnění ministerstvo uvedlo, že vyřazený úsek silnice III/29018 pozbyl svého dopravního významu, je využíván pouze místními obyvateli a bude sloužit jako místní komunikace. Ministerstvo dále uvedlo, že vyřazením silnice ze silniční sítě však nekončí správci komunikací jeho odpovědnost za tyto komunikace, dokud v návaznosti na toto rozhodnutí nebude dořešen správní charakter a převod majetkové správy těchto komunikací (*rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 11. 1. 1993, č.j. 16091/1993-232 vč. přílohy*). Žalovaný při jednání dne 2. 9. 2014 učinil *nesporným*, že rozhodnutí se v bodu C. 5. vztahuje na úsek, kde došlo k předmětné tragické události.

Ministr dopravy a spojů rozhodl dne 28. 6. 2001 o převodu příslušnosti hospodaření k majetku – silnicím I. třídy – z příslušnosti státních příspěvkových organizací Správa a údržba silnic do příslušnosti hospodaření žalovaného. Důvodem převodu byl fakt, že dle ustanovení § 9 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, je vlastníkem pozemních komunikací typu silnice I. třídy stát. Dle zákona č. 157/2000 Sb. totiž mělo v této době dojít k převodu věcí, se kterými byly oprávněny hospodařit státní příspěvkové organizace Správy a údržby silnic, do vlastnictví krajů. Ještě přede dnem převodu bylo proto nutné majetek, který je ze zákona ve vlastnictví státu, převést na příslušnou organizaci, která s ním bude hospodařit. Příslušnou organizací zřízenou za tímto účelem je žalovaný (*rozhodnutí Ministerstva dopravy a spojů ze dne 28. 6. 2001, č.j. 2752/01-KM*).

SÚS převedla v souladu se zákonem č. 157/2000 Sb. a s ustanovením § 9 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, v předávací dokumentaci vyjmenovaný majetek na žalovaného, jednalo se mimo jiné i o předmětnou parcelu (*předávací dokumentace - příloha č. 4c Správy a údržby silnic Semily ze dne 30. 9. 2001, mezi účastníky nesporné*).

Žalovaný vyhotovil dne 9. 11. 2001 doplnění návrhu ze dne 27. 9. 2001, č.j. 4212/2001/Bo-754, kterým žádal Katastrální úřad v Semilech o provedení zapsání změny příslušnosti hospodařit s majetkem státu z SÚS na žalovaného u vypočtených nemovitostí v okrese Semily, mezi nimi i ohledně předmětné parcely. V návrhu uvedl, že jej činí v souladu s

rozhodnutím ministra dopravy a spolu ze dne 28. 6. 2001, č.j. 2752/01-KM, a s ustanovením § 9 zákona č. 13/1997 Sb. (*návrh na provedení záznamu ze dne 9. 11. 2001*).

Žalovaný se dopisem ze dne 30. 7. 2008 vyjádřil k žádosti Policie ČR o ustanovení majitele části bývalé silnice č. 29018 na předmětné parcele, a to silničního svršku včetně patníků. Jedním z podkladů pro vyřazení tohoto úseku ze silniční sítě bylo stanovisko obce Xxx, která převzetí komunikace odmítla. Podle žalovaného byl zákonem č. 157/2000 Sb. založen právní důvod k přechodu předmětné stavby do vlastnictví Libereckého kraje. Podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb. je vlastníkem silnice III. třídy č. 29018 Liberecký kraj. Stavba předmětné komunikace nebyla ani převedena na žalovaného rozhodnutím Ministerstva dopravy ze dne 28. 6. 2001, č.j. 2752/01-KM, nedopatřením způsobeným podle názoru žalovaného pravděpodobně časovou tísni SÚS byla na stát převedena předmětná parcela, a to s příslušností hospodařit pro žalovaného. Žalovaný uzavřel, že ČR není vlastníkem stavby předmětné komunikace a žalovaný nemá příslušnost s tímto majetkem hospodařit, vlastníkem této stavby je Liberecký kraj (*vyjádření žalovaného ze dne 30. 7. 2008 Policii ČR*).

Žalovaný podal dne 8. 9. 2011 Policii ČR vyjádření ohledně vlastnictví a majetkové správy účelové komunikace na předmětné parcele. Uvedl v něm, že komunikace na předmětné parcele byla v roce 1993 vyřazena ze silniční sítě a stala se účelovou komunikací ve vlastnictví státu, a proto v době přechodu silnic I. třídy na žalovaného nemohla být předmětem majetkového převodu pod označením "silnice č. 10". Když SÚS vypracovala soupis majetku převáděného ze SÚS na žalovaného, byly v něm uvedeny pozemky včetně předmětné parcely, načež došlo k provedení záznamu do katastru nemovitostí o příslušnosti žalovaného s předmětnou parcelou hospodařit. Předmětem převodu však nebyla účelová komunikace, z údajů v katastru nemovitostí nelyne, že komunikaci spravuje žalovaný, v katastru se eviduje pozemek, na kterém je komunikace, jako parcela, stavby pozemních komunikací se neevidují. Žalovaný rovněž není zřízen ke správě účelových komunikací. Na věc existuje více názorů, podle žalovaného vykonává správu komunikace na předmětné parcele buď Ministerstvo dopravy, nebo Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, žalovaný majetkovým správcem není (*Informace žalovaného Policii ČR ze dne 8. 9. 2011*).

Policie ČR, KŘP Libereckého kraje, územní odbor Semily odložila dne 29. 9. 2011 trestní věc podezření ze spáchání přečinu usmrcení z nedbalosti, když uzavřela, že ve věci nejde o podezření z přečinu. A. B. si dne 24. 7. 2011 navečer vyrazila s žalobkyní e) na houby, v místě sesuvu cesty uklouzla, spadla do strže a na hlavu jí spadl kámen uvolněný jejím pádem, bezprostřední příčinou její smrti bylo těžké zhmždění mozku. Provedeným šetřením se nepodařilo získat důkazy o tom, že na smrti nezl. A. nese někdo vinu ani důkazy o tom, že by došlo ke spáchání trestného činu (*Usnesení Policie ČR ze dne 29. 9. 2011 o odložení věci*).

Zástupce žalobců zaslal dne 4. 4. 2013 e-mail žalovanému, ve kterém uvedl, že by žalovaný měl nahlásit tragickou událost své pojišťovně, aby bylo možné vyplatit odškodnění pozůstalým. Žalovaný odpověděl dopisem ze dne 26. 4. 2013, ve kterém uvedl, že není vlastníkem stavby komunikace, pouze mu přísluší hospodařit s pozemkem předmětné parcely. Jelikož žalovaný není osobou, která by vykonávala práva a povinnosti vlastníka této komunikace, není za událost odpovědný (*e-mail zástupce žalobců žalovanému ze dne 4. 4. 2013 a odpověď žalovaného ze dne 26. 4. 2013*). S odpovědí žalovaného vyjádřil zástupce žalobců nesouhlas, poukázal na odpovědnost vlastníka pozemku, který je rovněž vlastníkem

komunikace, žalovaný tak v daném případě vykonával majetkovou správu (*reakce zástupce žalobců ze dne 2. 5. 2013 vč. podacího lístku*).

Stav komunikace, na které došlo k nehodě, byl dlouhodobě neutěšený. Obec Xxx na to upozorňovala nejprve Krajskou správu silnic, pak i žalovaného, to vše bylo ještě před nehodou. O převedení komunikace obec neměla zájem. V místě nehody, a to ještě před ní, došlo k propadnutí auta, komunikace zjevně nebyla bezpečná, byl tam částečný sesun, obyvatelé, kteří komunikaci užívali, o nebezpečnosti věděli. Po nehodě se pak obce z okolí a krajská správa silnic dohodly, že provedou nějaká opatření, nehoda všechny hluboce zasáhla, došlo pak k částečné opravě (*výslech svědka L.M., starosty obce Xxx*).

Nezl. A. od rodičů věděla, že místo, kde došlo k tragické události, není bezpečné. Situaci znala, neboť v obci žila odmala. Rovněž věděla o tom, že se nedlouho před tragédií zřítilo na stejném místě do řeky auto, věděla, že tam nemá chodit [*účastnický výslech žalobců a), b) a d)*].

Část komunikace, jejíž součástí je i předmětná parcela, byla v 60. letech ještě silnicí 1. třídy, v 70. letech ji strhla povodeň, od té doby nebyla pořádně opravena, přičemž absence vodního režimu podél komunikace byla příčinou dalších sesuvů, včetně toho při nehodě. Později na ni byl kvůli ochraně přírody (KRNAP) zákaz vjezdu, který je tam doposud, jezdilo se po ní jen načerno. V 90. letech byla na komunikaci vybudována cyklostezka. Obec Xxx telefonicky upozorňovala kraj i Povodí Labe na stav komunikace. Ten byl takový, že člověk musel dávat pozor, hrozilo, že se to tam ještě utrhne. Krátce před tragickou smrtí nezl. A. se na stejném místě zřítilo do řeky osobní vozidlo, i tehdy se sesunula půda, to se odehrálo na stejném místě, jako se stala nehoda A., události šly krátce po sobě. Pro chodce ani cyklisty na komunikaci žádný zákaz vstupu nebyl a není, v létě ji užívají cyklisté a v zimě lyžaři. Příčinou sesuvu půdy bylo podemletí pozemku vodou. Před předmětnou nehodou se obec Xxx neangažovala v opravě, to až po nehodě. Obce Xxx a Xxx se za účasti kraje a KRNAPu dohodly na faktickém řešení, kdy obce investovaly do opravy za účelem toho, aby komunikace mohla zůstat v provozu. V místě sesuvu byla komunikace rozšířena do terénu, aby byl zajištěn dvoumetrový pruh průchodnosti. Poté krajská správa umístila nad jámu zábrany a bylo neformálně dohodnuto, že se rozhodne otázka vlastnictví (*výslech svědka S.P., místostarosty obce Xxx*).

Dne 24. 6. 2014 se na Ředitelství silnic a dálnic, správě Liberec uskutečnilo jednání ve věci stanovení vstupních podmínek k přípravě a realizaci opravy havarované části opěrné zdi na účelové komunikaci umístěné na pozemku p.č. xxx v katastrálním území Xxx. Zúčastnili se jej mj. zástupci žalovaného, obcí Xxx a Xxx, krajské správy silnic i KRNAPu. Starostka obce Xxx potvrdila původní stanovisko, že obec účelovou komunikaci nepotřebuje a převzít její část na svém území nehodlá. Dopravně předmětnou komunikaci nejvíce využívá KRNAP při hospodaření v okolních lesích a dopravě dřeva nákladními vozidly. Ministerstvo dopravy vydalo dne 15. 5. 2014 stanovisko, že žalovaný je příslušný k opravám předmětné účelové komunikace (původně evidované jako koncový úsek silnice III/29018 a vyřazené ze silniční sítě rozhodnutím MD ze dne 11. 1. 1993) a že jeho Správa Liberec bude v této věci dále konat (*záznam z jednání ze dne 24. 6. 2014*).

Žalobci a) bylo v době úmrtí dcery A. xxx let, v tu dobu spolu s žalobkyní b) měl ještě jedno dítě – žalobce c). V roce 2012 se jim pak narodil syn T.. Žil a žije v jedné domácnosti s žalobkyní b), žalobcem c) a synem T.em. Ve stejném bytovém domě (v bytech nad sebou) bydlí i žalobkyně d) a e), tedy „tchýně“ a „švagrová“ - v uvozovkách z důvodu, že žalobci a)

a b) nejsou sezdáni. Úmrtí dcery se z počátku negativně podepsalo na vztahu žalobce a) a žalobkyně b), velmi intenzivní bolest prožívali asi tři čtvrtě roku, situace se začala zlepšovat, když zjistili, že čekají další dítě, syn T. se jim narodil v xxx, teprve potom se jejich vztah dal zpátky do pořádku, pomohlo to zejména žalobkyni b) [účastnický výslech žalobce a)]. Žalobce a) je pracovitý slušný člověk, který je dlouhodobě zaměstnán obcí, z úmrtí své dcery byl zdrcen, stejně jako zbytek jeho rodiny (výslech svědka L.M., starosty obce Xxx).

Žalobkyni b) bylo v době úmrtí dcery A. xxx let, v tu dobu spolu s žalobcem b) měla ještě jedno dítě – žalobce c). V roce 2012 se jim pak narodil syn T.. Žila a žije v jedné domácnosti s žalobcem a), žalobcem c) a synem T. Ve stejném bytovém domě bydlí (v bytech nad sebou) žalobkyně d) a e), tedy její matka a sestra. Silně negativní dopad na vztah mezi žalobcem a) a žalobkyní b) trval asi tři čtvrtě roku, pomohlo jim až početí dalšího dítěte a jeho narození v roce xxx. Žalobkyně b) byla ambulantně léčena tisíci prostředky, což u ní i vyvolalo obavu ze vzniku závislosti na takových lécích [účastnický výslech žalobkyně b)].

Žalobci c) bylo v době úmrtí sestry A. xxx let, se kterou žil ve společné domácnosti [proto požadoval odškodnění podle ustanovení § 444 odst. 3 písm. f) obč. zák. 240.000 Kč a nikoli 175.000 Kč podle ustanovení § 444 odst. 3 písm. e) obč. zák.]. V tu dobu neměl jiného sourozence, v roce 2012 se mu narodil bratr. Žil a žije v jedné domácnosti s žalobcem a), žalobkyní b) a bratrem T. Ve stejném bytovém domě (v bytech nad sebou) bydlí žalobkyně d) a e), tedy jeho babička a teta [účastnický výslech žalobců a) a b)]. Třídní učitelka žalobce c) nezaznamenala rozdíl v jeho chování po předmětné tragické události, o nehodě se nezmínil, obecně nerad mluví o sobě a své soukromí si přísně střeží (*spis Okresního soudu v Jablonci nad Nisou sp. zn. 30P 256/2013, č.l. 11*). Žalobce c) měl s nezl. A. výborné vztahy, v den nehody pak byl také na místě, měl pak období, kdy hodně plakal a špatně spal, ke zhoršení prospěchu ve škole však nedošlo. Odborné pomoci rodina nevyužila [*spis Okresního soudu v Jablonci nad Nisou sp. zn. 30P 256/2013, č.l. 12 – výslech žalobkyně b)*].

Žalobkyni d) bylo v době úmrtí vnučky A. xxx let. Žila a žije ve stejném bytovém domě (v bytech nad sebou) spolu s žalobci a) až c), tedy “zetěm“, dcerou a dvěma vnuky. Sama má pět dětí, dvě z nich, včetně žalobkyně e), s ní žijí ve společné domácnosti. S nezl. A. a svými dcerami ve věku jí blízkém trávila volný čas, ať už šlo o výchovu nebo o zábavu [účastnický výslech žalobkyně d)].

Žalobkyni e) bylo v době úmrtí neteře A. xxx let. Žila a žije ve společné domácnosti se svou matkou žalobkyní d) a se sestrou, ve stejném bytovém domě (v bytech nad sebou) žijí žalobci a) až c), tedy “strýc“, sestra a synovec, nyní i další synovec [účastnický výslech žalobců a), b) a d)]. Třídní učitelka žalobkyně e) se o úmrtí A.B. dozvěděla až z dotazu MÚ Tanvald, v chování žalobkyně e) nedošlo po této tragické události k nějakým výrazným změnám (*spis Okresního soudu v Jablonci nad Nisou sp. zn. P113/2000, č.l. 35*). Žalobkyně e) a nezl. A. byly velmi blízké kamarádky, bydlely ve stejném domě a trávily spolu hodně času. Po tragické události, jejímž přímým svědkem byla, se po nějakou dobu žalobkyně e) v noci budila, nemohla spát, často plakala, ke zhoršení prospěchu ve škole však nedošlo. Odborné pomoci rodina nevyužila, žalobkyně e) neužívala žádné léky a situace se časem stabilizovala [*spis Okresního soudu v Jablonci nad Nisou sp. zn. P113/2000, č.l. 36 – výslech žalobkyně d)*]. Žalobkyně e) a nezl. A. byly téměř jako sestry, byly jediné dvě děvčata ve stejném věku v domě [účastnický výslech žalobců a) a b)]. Žalobkyně e) si s nezl. A. rozuměla dokonce více než se svou o dva roky starší sestrou, žalobkyně e) byla vždy raději s menšími dětmi. Žalobkyně e) dosud na nezl. A. často vzpomíná, sama od sebe kupuje svíčky, když je výročí jejích narozenin [účastnický výslech žalobkyně d)].

Soud vycházel z této **právní úpravy a judikatury**:

Hmotněprávně se v souladu s přechodným ustanovením § 3028 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, na vztahy účastníků vztahuje předchozí právní úprava, tj. občanský zákoník č. 40/1964 Sb.

Podle ustanovení § 444 odst. 3 obč. zák. Za škodu usmrcením náleží pozůstalým jednorázové odškodnění, a to a) manželovi nebo manželce 240 000 Kč, b) každému dítěti 240 000 Kč, c) každému rodiči 240 000 Kč, d) každému rodiči při ztrátě dosud nenarozeného počatého dítěte 85 000 Kč, e) každému sourozenci zesnulého 175 000 Kč, f) každé další blízké osobě žijící ve společné domácnosti s usmrceným v době vzniku události, která byla příčinou škody na zdraví s následkem jeho smrti, 240 000 Kč.

Podle ustanovení § 11 obč. zák. má fyzická osoba právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.

Podle ustanovení § 13 odst. 1 obč. zák. má fyzická osoba právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění. Podle odst. 2 pokud by se nejevilo postačujícím zadostiučinění podle odstavce 1 zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích. Podle odst. 3 výši náhrady podle odstavce 2 určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo.

Podle ustanovení § 3d odst. 1 písm. b) zákona č. 135/1961 Sb., ve znění účinném ke dni 11. 1. 1993, jsou ke správě pozemních komunikací příslušné, jde-li o silnice, okresní národní výbory, popřípadě organizace k tomuto účelu jimi zřízené.

Podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích (dále také jako "ZPK"), je účelová komunikace pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků.

Podle ustanovení § 9 odst. 1 ZPK je vlastníkem dálnic a silnic I. třídy stát. Vlastníkem silnic II. a III. třídy je kraj, na jehož území se silnice nacházejí, a vlastníkem místních komunikací je obec, na jejímž území se místní komunikace nacházejí. Vlastníkem účelových komunikací je právnická nebo fyzická osoba.

Podle usnesení Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 29. 1. 2014, c.j. 9 As 15/2012-27, byla-li pozemní komunikace místní komunikací podle právních předpisů účinných před 1. 4. 1997, zůstává jí tento status i podle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. To neplatí, nesplňuje-li znaky místní komunikace uvedené v tomto zákoně.

Podle rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 17. 10. 2012, sp. zn. 22 Cdo 866/2011, účelové komunikace v zásadě tvoří jen součást pozemku, i když jsou stavebně zpracovány. Nejvyšší soud České republiky odkázal na ustanovení § 11 odst. 1 ZPK, podle kterého se silničním pozemkem rozumí pozemky, na nichž je umístěno těleso dálnice, silnice

a místní komunikace a silniční pomocný pozemek, z čehož lze dovodit, že ZPK účelovou komunikaci považuje za součást pozemku. Dále také Nejvyšší soud České republiky uvedl, že v soukromém právu se tradičně projevuje zásada, že stavba je součástí pozemku, která bývá v určitých případech zákonem prolomena; děje se to tam, kde je z hlediska obvyklého hospodářského a právního styku potřebné, zejména u budov. U staveb, které představují jen určitým způsobem zpracovaný povrch pozemku, však z hospodářského hlediska pozemek a jeho upravený povrch splývají; oddělená dispozice s povrchem a pozemkem není hospodářsky ani právně účelná. Z uvedených důvodů Nejvyšší soud České republiky setrval na své dosavadní judikatuře, podle které účelové komunikace jsou druhem pozemku a představují určité ztvárnění či zpracování jeho povrchu. Nemohou být současně pozemkem a současně stavbou ve smyslu občanskoprávním jako dvě rozdílné věci, které by mohly mít rozdílný právní režim.

Podle ustanovení § 415 obč. zák. je každý povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí.

Podle ustanovení § 14 odst. 3 zák. č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, příslušná organizační složka státu pečuje o zachování majetku a jeho údržbu, a pokud to připouští jeho povaha, i o jeho zlepšení nebo rozmnožení. Chrání jej před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím.

Podle ustanovení § 54 odst. 1 zák. č. 219/2000 Sb. ve znění účinném ke dni 24. 7. 2011 státní příspěvkové organizace zřízené, popřípadě řízené podle dosavadních předpisů ústředními orgány, okresními úřady a školskými úřady a dále Konsolidační banka Praha, státní peněžní ústav, a jiné státní organizace zřízené (založené) na základě zvláštního právního předpisu nebo zvláštním právním předpisem, které ve vztahu k majetku dosud vykonávaly právo hospodaření, popřípadě právo společného hospodaření podle dosavadních předpisů anebo které budou ještě obdobně zřízeny (založeny), (dále jen "organizace"), jsou právními osobami a hospodaří s majetkem (§ 8). Při tom se řídí zvláštními právními předpisy a těmi ustanoveními tohoto zákona, která se vztahují na organizační složky příslušné hospodařit s majetkem podle ustanovení § 9, nejde-li o úkony vyhrazené pouze ministerstvům.

Podle ustanovení § 55 odst. 1 zák. č. 219/2000 Sb. ve znění účinném ke dni 24. 7. 2011 organizace nemají vlastní majetek; za podmínek stanovených tímto zákonem nabývají majetek pro stát a jejich příslušnost hospodařit s majetkem (§ 8) se řídí ustanovením § 9. Vlastním jménem jednají v právních vztazích týkajících se majetku a účastní se řízení před soudy a jinými orgány ve věcech týkajících se majetku včetně řízení o určení, zda tu vlastnické nebo jiné obdobné právo státu je, či není. Zvláštní právní předpis může stanovit, ve kterých případech a za jakých podmínek se řízení před soudy a jinými orgány ve věcech týkajících se tohoto majetku účastní přímo stát.

Podle ustanovení § 9 odst. 1 zák. č. 219/2000 Sb. hospodaření s určitým majetkem přísluší té organizační složce, která je účetní jednotkou a potřebuje jej k plnění funkcí státu nebo jiných úkolů v rámci své působnosti nebo stanoveného předmětu činnosti, popřípadě přísluší zřizovateli organizační složky, nerozhodl-li v souvislosti s jejím zánikem (§ 5 odst. 2) o jiném způsobu naložení s majetkem. Není-li dále stanoveno jinak (§ 20), příslušná organizační složka s majetkem rovněž nakládá, a to způsoby a za podmínek podle tohoto zákona

Podle ustanovení § 27 odst. 1 ZPK uživatelé dálnice, silnice, místní komunikace nebo chodníku nemají nárok na náhradu škody, která jim vznikla ze stavebního stavu nebo dopravně technického stavu těchto pozemních komunikací. Podle odst. 2 vlastník dálnice, silnice, místní komunikace nebo chodníku odpovídá za škody vzniklé uživatelům těchto pozemních komunikací, jejichž příčinou byla závada ve sjízdnosti, pokud neprokáže, že nebylo v mezích jeho možností tuto závadu odstranit, u závady způsobené povětrnostními situacemi a jejich důsledky takovou závadu zmírnit, ani na ni předepsaným způsobem upozornit. Podle odst. 3 vlastník místní komunikace nebo chodníku odpovídá za škody, jejichž příčinou byla závada ve schůdnosti chodníku, místní komunikace nebo průjezdního úseku silnice, pokud neprokáže, že nebylo v mezích jeho možností tuto závadu odstranit, u závady způsobené povětrnostními situacemi a jejich důsledky takovou závadu zmírnit, ani na ni předepsaným způsobem upozornit.

Podle rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. 2. 2012, sp. zn. 25 Cdo 1220/2010, jestliže podle ustanovení § 27 odst. 2 ZPK výslovně odpovídá vlastník komunikace za škodu, jejíž příčinou byla závada ve sjízdnosti, je nutno jednoznačně dovodit pasivní věcnou legitimaci státu z hlediska objektivní odpovědnosti za škodu, která měla vzniknout v důsledku dopravní nehody vyvolané závadou ve sjízdnosti. Uvedené závěry se nijak nedotýkají skutečnosti, že státní příspěvkové organizace jsou samostatnými právními osobami, které navenek vystupují samostatně, jednají vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Vztah zřizovatele a příspěvkové organizace je určován zejména její finanční závislostí na zřizovateli, který dokrývá provozním příspěvkem rozdíl mezi provozními náklady a výnosy příspěvkové organizace. Není proto vyloučeno, aby státní příspěvková organizace byla věcně legitimovaným subjektem např. v řízení o určení vlastnického práva k věcem, s nimiž ona hospodář, případně i v řízení o náhradu škody, kterou při své činnosti způsobí jinému např. při dopravní nehodě služebního vozidla, apod. Stejně tak může být věcně legitimována i ve sporu o náhradu škody, za kterou sama odpovídá. Zásadně totiž platí, že zákon č. 13/1997 Sb. upravuje objektivní odpovědnost vlastníků komunikací v určitých, v něm vymezených případech, nikoli odpovědnost dalších subjektů za škodu způsobenou porušením jejich povinností, jež zůstává nedotčena a může se uplatnit souběžně.

Podle ustanovení § 441 obč. zák. byla-li škoda způsobena také zaviněním poškozeného, nese škodu poměrně; byla-li škoda způsobena výlučně jeho zaviněním, nese ji sám.

Podle usnesení Nejvyššího soud České republiky ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 28 Cdo 4766/2008, je porušením obecné prevenční povinnosti ve smyslu ustanovení § 415 obč. zák. i neobežřetné jednání poškozeného, například jestliže vzhledem ke konkrétním okolnostem nejednal dostatečně opatrně.

Podle ustanovení § 853 obč. zák. občanskoprávní vztahy, pokud nejsou zvláště upraveny ani tímto, ani jiným zákonem, se řídí ustanoveními tohoto zákona, která upravují vztahy obsahem i účelem jim nejbližší.

Podle nálezu Ústavního soudu České republiky ze dne 4. 5. 2005, sp. zn. Pl.ÚS 16/04, ustanovením § 444 odst. 3 obč. zák. zákonodárce upravil způsob a rozsah náhrady za tento druh imateriální škody. Tato úprava neumožňuje svojí jednoznačností žádný prostor pro odlišný výklad. Je však natolik paušální, že ji nelze považovat za vyčerpávající řešení daného problému. Proto nevylučuje, pokud jednorázové odškodnění není dostatečnou satisfakcí za vzniklou újmu na osobnostních právech, aby se dotčené osoby domáhaly další satisfakce

podle ustanovení na ochranu osobnosti.

Podle rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28. 2. 2011, sp. zn. 30 Cdo 1577/2009, rozsah odškodnění je dán stanovením absolutních částek, na které pozůstalému vzniká nárok, prokáže-li existenci příbuzenského či jiného obdobného poměru s usmrčeným, a to bez dalšího dokazování. Z uvedeného lze dovozovat, že záměrem zákonodárce bylo upravit odškodnění pozůstalých při usmrcení blízké osoby za nemajetkovou újmu v případech intenzity a okolností, které jsou obvyklé.

Podle rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 12. prosince 2007, č.j. 1 Co 37/2007-113, nad rámec odškodnění podle ustanovení § 444 odst. 3 obč. zák. může právo na další náhradu nemajetkové újmy podle ustanovení § 13 odst. 2 obč. zák. vzniknout pouze v případech, kdy uvedené odškodnění nepostačuje, neboť byly zpřetřhány vztahy a vazby, které zde existovaly nad rámec běžných vztahů v rodině nebo ve společné domácnosti a důsledky úmrtí výrazně překračují obvykle vzniklé následky.

Na základě výše popsaného zjištěného skutkového stavu soud dovedl **závěr**, že žaloba je ze strany žalobců a), b), d) a e) částečně důvodná a ze strany žalobce c) není důvodná.

Soud se nejdříve věnoval otázce, zda je **žalovaný ve věci pasivně legitimován**. Námitka nedostatku věcné legitimace byla rovněž hlavní procesní obranou žalovaného. K tomu, aby mohl otázku pasivní legitimace posoudit, musel se zabývat historií předmětné komunikace. Úsek, jehož součástí je i předmětná parcela, byl v roce 1993 Ministerstvem dopravy vyřazen ze silniční sítě, neboť pozbyl svého dopravního významu a byl využíván pouze místními obyvateli, dle odůvodnění rozhodnutí Ministerstva dopravy měl do budoucna sloužit jako místní komunikace. V odůvodnění rozhodnutí bylo rovněž uvedeno, že vyřazením silnice ze silniční sítě však nekončí správci komunikací [kterým byla SÚS, protože ke správě silnic byl dle ustanovení § 3d odst. 1 písm. b) tehdy účinného zákona o pozemních komunikacích příslušný okresní národní výbor, popř. organizace jím zřízená; vlastníkem byl stát, veškeré komunikace byly národním majetkem] jeho odpovědnost za tyto komunikace, dokud v návaznosti na toto rozhodnutí nebude dořešen správní charakter a převod majetkové správy těchto komunikací. Převod majetkové správy však dořešen nebyl, protože obce Xxx i Xxx odmítly komunikaci převzít, zejména z důvodu jejího dezolátního stavu. Dne 1. 4. 1997 nebyl účinnosti nový silniční zákon – zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, který v ustanovení § 9 stanovil, že vlastníkem místních komunikací je obec, na jejímž území se místní komunikace nacházejí. Judikatura Nejvyššího správního soudu České republiky postupně dovedla, že byla-li pozemní komunikace místní komunikací (včetně tzv. faktických místních komunikací, u kterých chybělo správní rozhodnutí o zařazení komunikace jako místní, což mohl být i případ předmětné komunikace, která byla ze silniční sítě vyřazena, ale nebyla správním rozhodnutím zařazena do jiné kategorie) podle právních předpisů účinných do 1. 4. 1997, zůstává jí tento status i podle ZPK, a to za předpokladu, že splňuje znaky místní komunikace uvedené v tomto zákoně. Jedním z těchto znaků je, že jejím vlastníkem je obec, na jejímž území se nachází. Předmětná pozemní komunikace však nebyla ke dni nabytí účinnosti ZPK (ani později) ve vlastnictví obce Xxx, na jejímž území se nachází, nemohla se tedy stát místní komunikací podle nové právní úpravy. Předmětná komunikace však splňuje podmínky ustanovení § 7 odst. 1 ZPK, neboť bylo prokázáno, že slouží mimo jiné i KRNaPu k obhospodařování lesních pozemků, od 1. 4. 1997 se proto jedná o účelovou komunikaci, k jejímu vzniku nebylo třeba žádného správního rozhodnutí, jelikož účelové komunikace vznikají ze zákona.

V roce 2001 probíhalo předání komunikací mezi SÚS a subjekty určenými ZPK, a to v souvislosti s převodem majetku dle zákona č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů, na základě kterého měl být převáděn majetek SÚS a dalších subjektů do vlastnictví krajů a vzhledem k této okolnosti bylo nutné ještě předtím převést majetek, který zůstává ve vlastnictví státu, na organizaci, která s ním bude hospodařit. Na základě rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 28. 6. 2001 byly stavby silnic I. třídy se součástími a příslušenstvím, se kterými hospodařila SÚS, převedeny pod správu žalovaného. Jako důvod převodu bylo přitom výslovně uvedeno ustanovení § 9 ZPK, které se týká vlastnictví komunikací, účelem tedy bylo v první řadě převést komunikace, které měly zůstat ve vlastnictví státu, na žalovaného. Převáděné věci a práva měly být podle rozhodnutí Ministerstva dopravy uvedeny v soupisech majetku. V řízení bylo prokázáno, že v soupise majetku převáděného ze SÚS na žalovaného (podtitul silnice I. třídy) je uvedena rovněž předmětná parcela č. xxx. Na tomto podkladě nechal poté žalovaný zapsat svou příslušnost hospodařit s majetkem státu (předmětnou parcelou) do katastru nemovitostí, kde je dosud vedena jako „ostatní plocha“, způsob využití „silnice“.

Nebylo sporu o tom, že vlastníkem předmětné parcely je stát a že právo hospodaření má žalovaný. Ten však tvrdil, že jeho právo hospodaření se týká toliko pozemku a nikoliv stavby účelové komunikace na něm. Tento právní názor však není správný. Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího soudu České republiky (viz 22 Cdo 766/2011), účelové komunikace v zásadě tvoří jen součást pozemku, i když jsou stavebně zpracovány, představují pouze určité ztvárnění či zpracování jeho povrchu. Nemohou být současně pozemkem a současně stavbou ve smyslu občanskoprávním jako dvě rozdílné věci, které by mohly mít rozdílný právní režim. Není-li účelová komunikace stavbou (věcí) ve smyslu občanského práva, ale jen součástí pozemku, nelze uvažovat o tom, že by mohly být občanskoprávní vztahy ke komunikaci a k pozemku, na kterém se nachází, rozdílné. Jestliže tedy z výše uvedených důvodů (zákon č. 157/2000 Sb. a ustanovení § 9 ZPK) probíhal převod komunikací na žalovaného, je logické, že došlo k převodu pozemku, jehož součástí byla předmětná komunikace, která byla nejspíše administrativním nedopatřením (jak sám žalovaný přiznává) nesprávně evidována jako silnice, byť byla už v roce 1993 ze silniční sítě vyřazena. Předmětná účelová komunikace je součástí převáděného pozemku a nelze tedy uvažovat situaci, že by s ní měl hospodařit někdo jiný než žalovaný, který je bez pochyb příslušný hospodařit s pozemkem.

Dle ustanovení § 54 zákona č. 219/2000 Sb. státní příspěvkové organizace zřízené před 1. 1. 2001 (příčemž žalovaný byl zřízen ke dni 1. 1. 1997) ústředními orgány, které ve vztahu k majetku dosud vykonávaly právo hospodaření, hospodaří s majetkem a při tom se řídí zvláštními právními předpisy a těmi ustanoveními tohoto zákona, která se vztahují na organizační složky státu příslušné hospodařit s majetkem podle § 9. Dle ustanovení § 55 zákona č. 219/2000 Sb. žalovaný rovněž vlastním jménem jedná v právních vztazích týkajících se majetku a účastní se řízení před soudy a jinými orgány ve věcech majetku se týkajících, přičemž zvláštní právní předpis může stanovit, ve kterých případech a za jakých podmínek se řízení před soudy týkajících se tohoto majetku účastní přímo stát. Přímá odpovědnost státu dle ustanovení § 27 ZPK však v projednávaném případě nepřichází v úvahu, neboť ustanovení se nevztahují na účelové komunikace. Lze tedy uzavřít, že žalovanému přísluší právo hospodaření v rámci předmětného pozemku i ke komunikaci na něm vybudované a tvořící jeho součást a žalovaný je tak ve sporu pasivně legitimován. Přestože jde o vlastnictví státu, žalovaný v souladu s ustanovením § 55 odst. 1 zák. č. 219/2000 Sb. jedná vlastním jménem a účastní se řízení před soudy. Na okraj soud dodává, že

péče o účelové komunikace není základním účelem a předmětem činnosti žalovaného (tím je hospodaření s dálnicemi a silnicemi I. třídy, zabezpečení jejich údržby a oprav atd). Žalovaný však hospodář s majetkem jemu svěřeným při jeho zřízení a s majetkem nabytým v průběhu své činnosti, přičemž předmětná parcela takovým majetkem bez pochyby je. Žalovaný jako správce mohl situaci s majetkem, k jehož správě nebyl zřízen, ale která na něj byla právoplatně převedena a kterou si sám nechal zapsat do katastru nemovitostí, řešit, od převodu do nehody uplynulo téměř 10 let, přičemž bylo rovněž prokázáno, že žalovaný o problému věděl, když se již před nehodou vyjadřoval k žádosti Policie ČR o ustanovení majitele části bývalé silnice č. 29018 na předmětné parcele.

Žalovaný jako státní příspěvková organizace má obecnou povinnost pečovat o svěřený majetek dle ustanovení § 14 odst. 3 zák. č. 219/2000 Sb. Žalovaný sice není organizační složkou státu, ale vzhledem k ustanovení § 54 zákona č. 219/2000 Sb. se na něj vztahují ustanovení tohoto zákona, která se vztahují na organizační složky státu příslušné hospodařit s majetkem podle ustanovení § 9. Ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb. tedy dopadá na žalovaného, stejně jako ustanovení § 415 obč. zák. o obecné prevenční povinnosti. Žalovaný přes výzvu soudu netvrdil (tím méně prokázal), že by o předmětnou parcelu včetně komunikace na ní vybudované pečoval a udržoval, žalovaný neučinil žádná opatření, aby předešel takovým událostem, jako je událost, při které zemřela nezl. A., naopak zjevně nechával majetek bez péče dál chátrat. V příčinné souvislosti se zanedbáním této péče a se zanedbáním obecné prevenční povinnosti pak došlo k tragické události, když nezl. A. uklouzla a spadla do jámy vytvořené sesuvem, dopadl na ni pádem uvolněný kámen a na následky těchto zranění zemřela.

Tento neoprávněný zásah pak byl v každém případě objektivně způsobilý zasáhnout do osobnostních práv všech žalobců, a to do jejich práva na rodinný život. Všichni žalobci totiž byli blízkými příbuznými nezl. A., přičemž buď žili ve společné domácnosti, nebo v téže domě v bytech nad sebou a měli spolu blízké vztahy. V projednávané věci tak byly splněny podmínky pro úspěšné uplatnění žaloby na ochranu osobnosti. Žalobci žádali poskytnutí finanční satisfakce, přičemž bylo prokázáno, že se jednalo o závažný zásah do jejich rodinného života (viz níže). V souladu s judikaturou Ústavního soudu České republiky (Pl.ÚS 16/04) i Nejvyššího soudu České republiky (30 Cdo 1577/2009) soud posuzoval, zda nemajetková újma způsobená žalovaným jednotlivým žalobcům přesahuje svou intenzitou a okolnostmi situaci upravenou ustanovením § 444 odst. 3 obč. zák., které stanoví paušální částky jednorázového odškodnění pozůstalých za škodu usmrcením.

Z toho, co žalobci před soudem uvedli, přičemž soud považoval jejich výpovědi za věrohodné, vyplynulo, že **zásah do rodinného života žalobců** měl v zásadě standardní dopady obvyklé v situaci, kdy tragicky zemře dítě ve věku nezl. A.. Objektivní intenzita zásahu se však u jednotlivých žalobců lišila. V případě žalobců a) a b) tak soud shledal, že jednorázové částky odškodnění nejsou dostatečnou satisfakcí. Nadstandardní intenzitu dopadu do jejich osobnostní sféry shledal soud především v tom, že si prošli velmi obtížným obdobím zhruba tři čtvrtě roku po smrti nezl. A., kdy prožívali intenzivní bolest a byl vážně narušen i jejich partnerský vztah. Teprve díky početí a posléze narození druhého syna v roce 2012 došlo i ke zlepšení jejich vzájemného vztahu, i když v žádném případě nelze hovořit o tom, že ten by jim mohl "nahradit" zemřelou dceru. Dopady neoprávněného zásahu žalovaného tak byly natolik závažné, že odůvodňují přiznání náhrady nemajetkové újmy nad rámec částek jednorázového odškodnění podle ustanovení § 444 odst. 3 obč. zák. Žalobci a) a b) žádali po žalovaném každý 280.000 Kč. Podle názoru soudu je přiměřenou satisfakcí za zásah do osobnostních práv (nad rámec jednorázového odškodnění) částka 80.000 Kč, a to pro každého

z rodičů, když žalobkyně b) na rozdíl od žalobce a) trpěla psychickými problémy, žalobce a) zase musel z tohoto důvodu vynakládat větší péči o rodinu. Oba navíc žádali stejnou částku, proto se lze domnívat, že i svou újmu vnímali jako stejně silnou. Soud však vzhledem k ustanovení § 441 obč. zák. ve spojení s ustanovením § 853 obč. zák. přihlédl k tomu, že ačkoliv šlo do značné míry i o nešťastnou shodu okolností, nezl. A., potažmo její rodiče jsou za nemajetkovou újmu spoluodpovědní. Nezl. A. bylo sice v době nehody teprve xxx let, avšak ve vsi a poblíž místa sesuvu žila celý život, bylo prokázáno, že od rodičů věděla, že místo, kde došlo k tragické události, není bezpečné, rodiče jí tam zakazovali chodit. Stejně tak nezl. A., ale i její rodiče žalobce a) a žalobkyně b) věděli, že měsíc předtím se na stejném místě propadl automobil. Tím, že rodiče důsledně neprosazovali zákaz vstupu do nebezpečné zóny, došlo k naplnění hypotézy ustanovení § 415 obč. zák. i na jejich straně. Spoluzodpovědnost nezl. A. a jejich rodičů je dle soudu v rozsahu jedné poloviny. Ve zbývajícím **rozsahu (dílu) jedné poloviny je tak odpovědnost na žalovaném**. Soud proto přiměřenou satisfakci snížil na 40.000 Kč pro každého z rodičů.

Žalobce c) byl bratrem nezl. A., v době její smrti mu bylo xxx let. Byť měl s nezl. A. dobré vztahy, její tragické úmrtí se neprojevalo v jeho školním prospěchu či chování, nevyužil ani odborné pomoci, která byla celé rodině po události nabízena. Jako osoba žijící ve společné domácnosti má dle ustanovení § 444 odst. 3 obč. zák. nárok na jednorázové odškodnění ve výši 240.000 Kč (pokud by žil mimo společnou domácnost, bylo by to o 65.000 Kč více), na náhradu nemajetkové újmy žádal 200.000 Kč. Soud má za to, že navýšení o 65.000 Kč oproti obvyklé částce pro sourozence je dostatečným odškodněním a že v důsledku absence zřetelných následků je zde paušální částka 240.000 Kč dostatečnou satisfakcí za zásah do jeho osobnostních práv, soud vzal v potaz, že žalobce c) má dalšího sourozence a v současné době žije v těsném sousedství i s blízkou příbuznou žalobkyní e), která je mu také věkově blízká. Proto žalobu o ochranu osobnosti podle ustanovení § 13 odst. 2 a 3 obč. zák. ve vztahu mezi žalobcem c) a žalovaným zamítl.

Žalobkyně d) byla babičkou nezl. A., žily ve stejném domě, trávily spolu mnoho času a měly spolu velmi blízký vztah. Jejich vztah babičky a vnučky byl intenzivnější, než je běžné, na prarodiče navíc nepamatuje ustanovení § 444 odst. 3 obč. zák. Soud však rovněž přihlédl k tomu, že žalobkyně d) má svou blízkou rodinu, celkem pět dětí, nezl. A. nebyla jejím jediným vnoučetem. Žalobkyně d) žádala satisfakci ve výši 100.000 Kč. Dle názoru soudu jí přísluší jako přiměřená náhrada nemajetkové újmy částka ve výši 40.000 Kč. Vzhledem k výše uvedené spoluodpovědnosti nezl. A. a jejich rodičů (viz výše) proto soud přiznal žalobkyni d) částku 20.000 Kč.

Žalobkyně e) je dcerou žalobkyně d), byla tedy tetou nezl. A., nicméně vzhledem k blízkosti jejich věku, vzhledem k životu v nejtěsnějším sousedství vzhledem k pevnému kamarádskému poutu lze jejich vztah označit za silný, k nezl. A. měla žalobkyně e) dokonce blíže než k vlastní o dva roky starší sestře. Je podstatné, že byla v momentě nehody s nezl. A., snažila se ji zachránit. Dosud rovněž na nezl. A. vzpomíná a připomíná si ji. Ve škole se však o nehodě nezmínila, prospěch se jí nezhoršil, ani se nevyskytly neobvyklé poruchy v jejím chování, nemusela využít odborné pomoci, navíc má široké rodinné zázemí a vlastní nejbližší rodinu, nedošlo tedy k zásadnímu zpretrhání velké části rodinných vazeb. Na odškodnění dle ustanovení § 444 odst. 3 obč. zák. nemá jako teta nárok, za zásah do svých osobnostních práv žádala částku 200.000 Kč. Přiměřenou satisfakcí je s přihlédnutím ke skutkovým okolnostem uvedeným výše částka 40.000 Kč, vzhledem k výše uvedené spoluodpovědnosti pak soud přiznal částku ve výši 20.000 Kč. Je nutno zdůraznit, že žalobkyně není příbuznou v řadě přímé, smrt nezl. A. je pro ni záležitost bolestná, ale její život se může bez A. vyvíjet

plnohodnotně dál.

Podle ustanovení § 438 odst. 1 obč. zák. sice způsobí-li škodu více škůdců, odpovídají za ni společně a nerozdílně, což postupem podle ustanovení § 853 obč. zák. lze analogicky aplikovat i na náhradu nemajetkové újmy podle ustanovení § 13 odst. 2, 3 obč. zák., soud však zde vzhledem k okolnostem případu (ev. regres vůči rodičům zemřelé A.) aplikoval ustanovení § 438 odst. 2 obč. zák. per analogiam a rozhodl tak i ve vztahu k žalobkyni d) a e) jen v rozsahu polovičního dílu na odpovědnosti, který připadá na žalovaného (shodně právní závěry v pravomocně skončené věci projednávané zdejším soudem pod sp. zn. 66C 38/2010 a návazně Vrchním soudem v Praze pod sp. zn. 1Co 191/2012).

Lze shrnout, že soud v souladu s ustanovením § 13 odst. 2 a 3 obč. zák. přiznal ve výroku I. tohoto rozsudku za zásah do osobnostních práv vůči žalovanému žalobci a) a žalobkyni b) každému částku 40.000 Kč, žalobkyni d) a žalobkyni e) každé částku 20.000 Kč, ve zbytku žalobu ve výroku II. jako nedůvodnou zamítl.

O **nákladech řízení** soud rozhodl odstavcem III. výroku rozsudku. Žalobce a), žalobkyně b), žalobkyně d) a žalobkyně e) byly v řízení částečně úspěšné, přičemž důvodem pro částečné zamítnutí nebyla jen úvaha soudu o výši, ale i závěr o tom, že za újmu spoluodpovídá i nezletilá A. a její rodiče, soud tak ve vztahu mezi nimi a žalovaným rozhodl v souladu s ustanovením § 142 odst. 2 o. s. ř., že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve vztahu mezi neúspěšným žalobcem c) a žalovaným rozhodl soud o náhradě nákladů řízení dle ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř., arg. a contrario, o tom, že ani mezi nimi nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalovanému v řízení žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je odvolání přípustné k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího do 15 dnů od jeho doručení.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, mohou se oprávnění domáhat soudního výkonu rozhodnutí.

Praha dne 25. listopadu 2014

JUDr. Veronika Křest'ánová, Dr. v.r.
soudkyně

Za správnost vyhotovení:
Š.O.